

Wat moet je doen bij een overlijden?

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Aangifte van overlijden	3
Laatste wilsbeschikking	3
Wie op de hoogte brengen.....	4
Begrafeniskosten	9

Meer informatie:

Neem contact met de sociale dienst van het OCMW van Lummen op 013 39 05 70.

Verantwoordelijke uitgever: OCMW Lummen, Gemeenteplein 13 Lummen
Laatste update: juni 2019.

Inleiding

Jouw leven wordt doorkruist door de dood van een dierbare. Dit is één van de meest ingrijpende en verdrietigste gebeurtenissen in een mensenleven. Je moet niet enkel voorgoed afscheid nemen maar je moet ook een heleboel administratieve en financiële zaken regelen.

In de eerste plaats neem je contact met een begrafenisondernemer. Zij geven je vaak ook heel veel informatie.

In deze brochure vind je een overzicht van wat er allemaal moet of kan gedaan worden. We zetten de administratieve verplichtingen op een rij.

Heb je toch vragen, aarzel dan niet om contact op te nemen met onze sociale dienst op het nummer 013 39 05 70.

1. Aangifte van overlijden

Je moet een overlijden zo snel mogelijk aangeven bij de dienst burgerzaken van de gemeente waar de persoon overleden is. De begrafenisondernemer zorgt meestal voor de overlijdensaangifte en alle administratieve formaliteiten maar je kan dit ook zelf doen.

De dienst burgerzaken maakt een akte van overlijden op. Dit is een officieel bewijsstuk van het overlijden. Je ontvangt uittreksels uit de overlijdensakte die je kan gebruiken om andere personen of instellingen op de hoogte te brengen van het overlijden zoals o.a.: de werkgever, ziekenfonds, pensioenkas, banken, ...

2. Laatste wilsbeschikking

De dienst burgerzaken gaat bij elk overlijden na of de overledene een laatste wilsbeschikking heeft laten registreren. Indien dit het geval is, gaat de gemeente na of de nabestaanden de wens van de overledene zoals uitgedrukt in de wilsbeschikking respecteren.

In een laatste wilsbeschikking staat:

- of je kiest voor een traditionele begrafenis of crematie;
- volgens welke levensbeschouwing de eventuele uitvaartplechtigheid moet gehouden worden;
- in welke gemeente de laatste rustplaats zal zijn;
- of je een uitvaartverzekering hebt.

De dienst burgerzaken kijkt daarnaast ook na of er formulier tot instemming of weigering tot orgaandonatie is ingevuld en geregistreerd bij de dienst burgerzaken.

3. Wie op de hoogte brengen?

3.1. Financiële instellingen

Je moet de financiële instelling (bank) zo snel mogelijk op de hoogte brengen van het overlijden. Soms is de overledene klant bij meerdere banken en moet je meerdere banken op de hoogte brengen.

De bank moet het totale vermogen op naam van de overledene, evenals dat van de echtgeno(o)t(e) en van beide echtgenoten samen blokkeren. De bankinstellingen hanteren deze strenge regels omdat zij niet kunnen nagaan of personen die zich aanmelden wel degelijk erfgenamen zijn van de overledene. De langstlevende partner kan om dringende facturen te betalen tot de helft van het bedrag op de rekening en tot maximaal 5000 euro als voorschot krijgen zonder dat hij of zij een attest of akte van erfopvolging moet voorleggen.

Om het geld vrij te maken moet je een attest van erfopvolging of akte van erfopvolging voorleggen.

- **Attest van erfopvolging**

Dit kan je bekomen bij de ontvanger van het registratiekantoor FOD Financiën te Hasselt, Voorstraat 43 bus 32. Tel. (9 tot 12 uur): 02 57 204 56. E-mail:

rszj.kantoor.hasselt1@minfin.fed.be

o Voorwaarden:

- er is geen huwelijkscontract of testament;
- er is geen bankkluis;
- er heeft geen schenking onder levenden plaatsgevonden;
- er zijn geen onbekwaam verklaarde of minderjarige kinderen;
- er wonen geen erfgenamen in het buitenland.

- **Akte van erfopvolging**

De notaris maakt een akte van erfopvolging op. Eerst kijkt hij na of er een testament werd opgemaakt door de overledene.

Je hebt volgende documenten nodig:

- o uittreksel uit de overlijdensakte;
- o adres van de laatste woonplaats van de overledene;
- o trouwboekje overledene (soms terug te vragen aan de begrafenisondernemer);
- o kopieën van huwelijkscontract, testament of schenking;
- o identiteitsbewijs kinderen;
- o identiteitsbewijs broers, zussen indien de overledene niet gehuwd was en geen kinderen nalaat;
- o kopie van huwelijkscontracten van de kinderen indien ze gehuwd zijn met contract;
- o akte van echtscheiding indien de overledene gescheiden was;
- o trouwboekje van de overleden gehuwde meerderjarige kinderen.

3.2. Diensten voor pensioenen

De overledene was gepensioneerd

- **Werknemer privésector of zelfstandige**

De dienst burgerzaken van de laatste woonplaats verwittigt de Rijksdienst voor Pensioenen. Tijdens de duur van het onderzoek ontvangt de langstlevende echtgeno(o)t(e) een voorlopig overlevingspensioen. Indien de overledene gestorven is voor de uitbetalingsdatum van het pensioen, kan de langstlevende echtgenoot het pensioen nog bekomen. Eventuele achterstallen van vorige maanden kunnen onder bepaalde voorwaarden bekomen worden door de andere rechthebbende erfgenamen.

- **Werknemer openbare sector**

De langstlevende echtgeno(o)t(e) verwittigt schriftelijk de Federale Pensioendienst met een overlijdensakte en met vermelding van het brevetnummer van de overledene. Je kan ook een aanvraag indienen voor een begrafenisvergoeding en het achterstallig pensioen op de dag van overlijden. Het pensioen van de openbare sector is verschuldigd tot en met maand van het overlijden.

De overledene was niet gepensioneerd

- **Werknemer privésector of zelfstandige**

Je kan een overlevingspensioen aanvragen bij de Federale Pensioendienst of via het gemeentebestuur als langstlevende echtgeno(o)t(e). Het overlevingspensioen wordt toegekend vanaf de maand van overlijden indien de aanvraag binnen de 12 maanden na het overlijden gebeurt. Vraag je het overlevingspensioen te laat aan, dan gaat het in op de maand die volgt op de maand van de aanvraag. Deze aanvraag moet je zelf doen en gebeurt niet automatisch. Als de langstlevende jonger dan 47 jaar is kan er een overgangsuitkering aangevraagd worden voor maximum 2 jaren.

- **Werknemer openbare sector**

De langstlevende echtgeno(o)t(e) richt zich tot de Federale Pensioendienst. Gratis pensioenlijn op 1765. Deze aanvraag moet je zelf doen en gebeurt niet automatisch. Als de langstlevende jonger dan 47 jaar is kan er een overgangsuitkering aangevraagd worden voor maximum 2 jaren.

3.3. Kinderbijslagfonds

Als één van de ouders overleden is, heeft elk kind dat gerechtigd is op kinderbijslag (groeipakket), recht op wezenbijslag.

Hiervoor stuurt u een uittreksel uit de overlijdensakte van de overleden ouder en de geboorteakten naar het kinderbijslagfonds. Vanaf 2019 kan je zelf bepalen wie je groeipakket betaalt maar deed je dit niet, geldt de oude regeling.

- Werknemers privésector: je kan je kinderbijslagfonds opvragen bij je werkgever.
- Voor zelfstandigen: neem contact met het sociaal verzekeringsfonds met vermelding rijkregisternummer van de overledene.
- Werknemer openbare sector: vraag je kinderbijslagfonds na bij de personeelsdienst.
- indien je het niet weet, bel Fons (= Vlaamse overheidsdienst voor uitbetaling groeipakket) op 078/79.00.07

3.4. Ziekenfonds

Je brengt je ziekenfonds op de hoogte van het overlijden. Bij een overlijden geeft het ziekenfonds een tussenkomst in de begrafenis kosten voor:

- Werknemers privésector
- Gecontroleerde werklozen
- Gepensioneerden binnen het stelsel voor werknemers met loopbaan van minimum 1/3 als werknemers

Deze tussenkomst wordt alleen betaald aan de persoon op wiens naam de rekening van de begrafenis werd opgesteld.

Volgende personen hebben GEEN recht op een tussenkomst van het ziekenfonds:

- Zelfstandigen of gepensioneerde zelfstandigen
- Ambtenaren of gepensioneerden met een uitkering van de overheid
- Personen ten laste

3.5. Verzekeringsmaatschappijen

Levensverzekering

Indien de overledene een levensverzekering had, breng je de maatschappij op de hoogte. Je hebt volgende documenten nodig:

- Uittreksel uit overlijdensakte
- Post-mortem verslag met de vermelding van de doodsoorzaak afgeleverd door de arts die het overlijden heeft vastgesteld.

De levensverzekering zorgt voor de uitkering van een kapitaal aan de nabestaanden om basis van het contract.

Schuldsaldoverzekering

Indien de overledene een hypothecaire lening had, ga je na of deze gewaarborgd werd met een schuldsaldoverzekering. Zodra de verzekeringsmaatschappij de uitkering van de schuldsaldoverzekering aan de financiële instelling heeft gestort, wordt de terugbetaling van de lening herzien. Het bedrag van de uitkering wordt mee opgenomen in het actief voor de aangifte van de nalatenschap.

Autoverzekering

Je brengt de verzekeringsmaatschappij onmiddellijk op de hoogte van het eventueel buiten gebruik stellen van het voertuig. Als je de kentekenplaat wil schrappen, stuur je deze op naar de Dienst inschrijving voertuigen (DIV) per post of je deponeert de nummerplaat in de brievenbuis aan de loketten of bijgebouwen van DIV. Sommige verzekeringsmaatschappijen nemen de nummerplaat terug en sturen deze op.

DIV Alken

Industrieterrein Kolmen 1214 3570 Alken

De langstlevende echtgeno(o)t(e) kan de kentekenplaat ook overnemen.

Hospitalisatieverzekering

Je gaat best na of er nog tussenkomsten verschuldigd zijn voor de periodes van hospitalisaties voor het overlijden. Nadien kan je pas afsluiten. Bezorg de maatschappij een uittreksel uit de overlijdensakte.

Brand- en familiale verzekering

Als erfgenaam ben je verplicht om de verzekeringsmaatschappij te verwittigen van het overlijden via een uittreksel uit de overlijdensakte. De verzekering opzeggen, dient

schriftelijk te gebeuren. Als langstlevende echtgenoot kan je de verzekeringen op je naam laten zetten.

Pensioensparen

Sommige pensioenspaarverzekeringen voorzien ook een uitbetaling aan nabestaanden. Je neemt best contact op om dit na te vragen en de verzekering stop te zetten.

3.6. Werkgever

Indien de overledene aan de slag was bij een werkgever, breng je deze op de hoogte van het overlijden.

Je kan best navragen of er nog tegoeden zijn van een groepsverzekering of van vakantiegeld.

Bij een dodelijk arbeidsongeval moet de werkgever dit aangeven bij de verzekeringsmaatschappij. De maatschappij is verplicht om vergoedingen te betalen voor de begrafenis en voor het transport van het stoffelijk overschot. Bovendien betaalt deze maatschappij een jaarrente uit aan de echtgeno(o)t(e) en aan de kinderen die gerechtigd zijn op het groeipakket (kinderbijslag).

3.7. Vakbond

Je brengt de vakbond op de hoogte. De meeste vakbonden voorzien in een tussenkomst in begrafenis kosten bij overlijden van hun leden. Dit vraag je best na.

3.8. Dienst tegemoetkomingen aan personen met een handicap

Je verwittigt de dienst FOD Sociale Zekerheid schriftelijk met een uittreksel uit de overlijdensakte. Lopende dossiers worden afgehandeld op stukken en de beslissing wordt naar het gemeentebestuur gezonden.

De persoon die de begrafenis kosten heeft betaald, vraagt de uitbetaling van eventuele achterstallen aan met formulier 191 (<https://handicap.belgium.be/docs/nl/form-aanvraag-uitbetaling-achterstallen-overlijden.pdf>). Je hebt volgende documenten nodig:

- uittreksel uit de overlijdensakte
- factuur begrafenis kosten
- bankrekeningnummer waarop de achterstallen betaald kunnen worden

Contactgegevens:

FOD Sociale Zekerheid – dienst tegemoetkomingen aan personen met handicap

Kruidtuinlaan 50 bus 150

1000 Brussel

Tel 0800 987 99 (gratis nummer)

3.9. Fonds voor beroepsziekten

Deze dienst verwittigt je indien de overledene een uitkering kreeg van dit fonds. Je bezorgt de dienst het post-mortem verslag ingevuld door de arts die het overlijden heeft vastgesteld.

Indien het overlijden een gevolg is van de beroepsziekte, kan er een weduwrente en begrafenisvergoeding uitbetaald worden.

Fonds voor beroepsziekten

Sterrenkundelaan 1

1210 Brussel

Tel 02 226 62 11

3.10. Fonds voor arbeidsongevallen

Als de overledene een uitkering kreeg van dit fonds, moet je de dienst een uittreksel uit de overlijdensakte bezorgen. De betalingen worden onmiddellijk stopgezet.

Fonds voor arbeidsongevallen

Troonstraat 100

1050 Brussel

Tel 02 506 84 11

3.11. Huiseigenaar (verhuurder)

Private huurwoning

Het overlijden is geen oorzaak van opzegging van de huurovereenkomst. Als de huurder overlijdt, worden zijn rechten en plichten overgedragen op zijn erfgenamen. Je kan de overeenkomst slechts beëindigen door naleving van de gewone opzeggingsmodaliteiten.

Sociale huurwoning

De partners of echtgeno(o)t(e) bezorgt een uittreksel uit de overlijdensakte en de huurprijsberekening wordt aangepast. Als er niemand meer woont in het huis, zal de sociale huisvestingsmaatschappij de woning ter beschikking stellen van een nieuwe huurder.

3.12. Nutsvoorzieningen

Je brengt de leveranciers van gas, elektriciteit, water, telefoon, internet, tv, ... op de hoogte van het overlijden. De contracten kunnen opgezegd worden of overgedragen (overnamedocument invullen).

3.13. Abonnementen

Je zegt abonnementen bv. kranten, tijdschriften, ... op of neemt ze over.

3.14. Verenigingen

Je brengt de verenigingen op de hoogte van het overlijden van hun lid.

3.15. Successierechten

Het kantoor der registratie en domeinen van de laatste woonplaats van de overledene moet binnen de 4 maanden een aangifte van nalatenschap ontvangen. De aangifteverplichting rust op de wettige erfgenamen. Een notaris kan hiermee ook altijd helpen. Voor de gemeente Lummen ligt dit kantoor in Hasselt, Voorstraat 43 bus 34. Het mailadres is rzs.j.kantoor.hasselt2@minfin.fed.be.

3.16. Post

Het is mogelijk om tijdelijk de post van de overledene op een ander adres te laten bedelen. Neem hiervoor contact met je plaatselijk postkantoor.

4. Begrafeniskosten

Als je merkt dat het moeilijk is om de begrafeniskosten te betalen, kan je navragen bij het OCMW welke mogelijkheden er zijn. Het OCMW kan in bepaalde gevallen tussenkomen in begrafeniskosten. Meer informatie vraag je aan de sociale dienst.

OCMW Lummen
Gemeenteplein 13
3560
Lummen
Tel 013 39 05 70
www.lummen.be